

Ny kommunelov og lånopptak

Nedenfor følger noen sentrale bestemmelser som påvirker låneopptak fra 2020 og hvordan Kommunalbanken anbefaler å dokumentere nye lån.

Sentrale bestemmelser

Vedtak om lån:

§ 14-4 – årsbudsjettet skal angi hvor mye lån som skal tas opp i budsjettåret.

Vilkår for å ta opp lån

§ 14-14 Kommuneloven stiller opp tre vilkår for å kunne ta opp lån til nye investeringer:

- Lånet må være innenfor rammen kommunestyret selv har vedtatt. Altså må beløpet det søkes om være i tråd med vedtatt lånebeløp.
- Det kan kun lånes til lovlige formål slik det er beskrevet i § 14-15 første og andre ledd, § 14-16 og § 14-17 første ledd og til formål som har hjemmel i annen lov.
- Tiltakene det skal lånes til skal ha en hjemmel i en bevilgning i investeringsbudsjettet

Videre slås det i femte ledd fast at en avtale om lån **ikke er gyldig** hvis långiver forsto eller burde forstått at lånopptaket ikke er i tråd med reglene over.

Dokumentasjon:

§ 14-14 sier at kommunen skal **dokumentere** ovenfor avtaleparten før et lån inngås at at lånet er tatt opp til et **lovlige formål, innenfor rammene** til som er vedtatt og at det er en tilhørende **bevilgning** i investeringsbudsjettet.

I tillegg sier § 14-13 at kommunen skal dokumentere at avtaler ikke innebærer **vesentlig finansiell** risiko og at avtaler ikke er gyldige hvis avtaleparten forsto eller burde forstått at avtalen innebar vesentlig finansiell risiko.

Lovlige formål

Kommuneloven åpner for å kunne lånefinansiere ulike formål med ulike krav til dokumentasjon og vurderinger. Derfor er det viktig å presisere hvilke formål låneopptaket skal brukes til slik at dokumentasjonskravet ivaretas.

Følgende formål listes opp som tillatte formål:

- § 14-15
 - o Finansiering av varige driftsmidler
 - o Kjøp av alle aksjene i et eiendomsselskap (SPV)
- § 14-16
 - o Tilskudd til andres investeringer hvor det er lovpålagt ansvar
 - o Tilskudd til andres investeringer hvor kommunen har bestemmende innflytelse
 - o Innfri kausjoner
- § 14-17
 - o Lån til videre utlån inkludert boligsosiale formål
 - Når lånet brukes til investeringer
 - Låntaker kan ikke driver næringsvirksomhet
 - Utlånene ikke innebærer vesentlig økonomisk risiko for kommunen

Konsekvenser

Konsekvensene av ny kommunelov innebærer for kommunene en større grad av plikt til å dokumentere både selve låneopptaket og at avtaler som inngås ikke utsetter kommunen for vesentlig finansiell risiko. Samtidig pålegger det oss som långivere å i større grad undersøke hvorvidt låneopptaket er gyldig, og at avtalen ikke påfører kommunen vesentlig finansiell risiko. Altså en dokumentasjonsplikt og undersøkelsesplikt.

Anbefalinger

Vedtak om lån:

Ett av vedtakspunktene i behandlingen av årsbudsjettet må fastslå hvor mye kommunen skal låne. Det bør i tillegg vedtas hvor mye som skal lånes opp til videreutlån gjennom startlånsordningen.

Eksempel for en kommune som kun skal låne til varige driftsmidler:

- *Furu kommune tar opp 100 millioner i lån til finansiering av investeringer jf kommunelovens § 14-15 første ledd.*
- *Furu kommune tar opp 10 millioner i startlån til videreutlån*

En lånesøknad med et slikt vedtak vil ivareta både krav til formål, rammer og bevilgning og være tilstrekkelig dokumentasjon.

Dokumentasjon

Dersom kommunen skal låne til noe annet enn varige driftsmidler (jf § 14-15 første ledd) må dette spesifiseres og dokumenteres i henhold til aktuell lovbestemmelse. Som långiver vil vi undersøke dokumentasjonen for å ivareta vår undersøkelsesplikt. Ved å ta utgangspunkt i obligatorisk oppstilling i ny forskrift § 5-5 Bevilgningsoversikt – investering og legge til en kolonne for beløp som skal lånefinansieres gir dette en god oversikt over bevilgninger som skal lånefinansieres, og gjør långiver i stand til å avgjøre om ytterligere dokumentasjon er påkrevd.

Revisjonsbekreftelse

Som et alternativ kan kommunen legge frem en revisjonsbekreftelse om at låneopptaket er tråd med bestemmelsene i kommuneloven.

Refinansiering

Ved refinansieringer videreføres vi dagens alternativer til dokumentasjon.

Ett av følgende dokumenter må legges frem ved refinansieringer:

- *Opprinnelig vedtak om lån*
- *Revisorbekreftelse på at det foreligger gyldig kommunestyrevedtak bak det opprinnelige låneopptaket*
- *Vedtatt fra kommunestyret som bekrefter at lånet som skal refinansieres allerede er vedtatt av kommunestyret*
- *Kopi av den spesifiserte låneporteføljen når denne er forelagt kommunestyret som del av en løpende rapportering*